

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U TUZLI
Broj: 32 0 Rs 485733 25 Rs
Tuzla, 08.05.2026. godine

OPĆINSKI SUD U TUZLI, sudija Vesna Aleksić, u pravnoj stvari tužitelja H. S., iz D. O., grad T., zastupan po punomoćniku Đuzić Subhiji, advokatu iz Tuzle, protiv tuženog Rudnik uglja „Kreka“ d.o.o.-Tuzla, zastupan po punomoćniku Kopic Adelu, advokatu iz Sarajeva, radi potraživanja iz radnog odnosa, v.sp. 1.100,00 KM, nakon održane i zaključene glavne rasprave dana 28.04.2026. godine u prisustvu punomoćnika parničnih stranaka, donio je dana 08.05.2026. godine, sljedeću

P R E S U D U

I

Obavezuje se tuženi, Rudnik uglja „Kreka“ d.o.o. - Tuzla, da Federalnom zavodu za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, KAS Tuzla u ime tužitelja H. S. na ime doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za period od 01.01.2001 god. do 01.03.2006. godine, uplati ukupan iznos od 4.080,23 KM ,od čega za efektivni radni staž znos od 3.264,19 KM , a za staž sa uvećanim trajanjem (beneficirani radni staž) iznos od 816,04 KM po godinama kako slijedi : za 2001 godinu za efektivni radni staž iznos od 760,40 KM5, a za staž sa uvećanim trajanjem iznos od 190,10KM, za 2002 godinu za efektivni radni staž iznos od 615,06 KM ,a za staž sa uvećanim trajanjem iznos od 153,76KM , za 2003 za efektivni radni staž iznos od 475,91 KM , a za staž sa uvećanim trajanjem iznos od 118,987KM ,za 2004 godinu za efektivni radni staž iznos od 666,17KM , a za staž sa uvećanim trajanjem iznos od 166,54 KM, za 2005 godinu za efektivni radni staž iznos od 628,81KM , a za staž sa uvećanim trajanjem iznos od 157,20KM, za 2006 godinu za efektivni radni staž iznos od 117,84 KM , a za staž sa uvećanim trajanjem iznos od 29,46 KM, te da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.530,00 KM, a sve u roku od 15 dana od dana donošenja presude.

II

Odbija se zahtjev tužitelja da mu tuženi na ime doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje uplati doprinose za januar, maj, juni i decembar 2001. godine, januar i februar 2002. godine i februar, mart i april 2003. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Tužitelj je, putem punomoćnika, podnio ovom sudu tužbu protiv tuženog dana 23.04.2025. godine, radi potraživanja iz radnog odnosa. U tužbi je navedeno da je tužitelj bio kod tuženog u radnom odnosu na neodređeno vrijeme sve do 2011. godine ,kada mu je prestao radni odnos zbog sticanja uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju. Nadalje, u tužbi se navodi da je u periodu od 01.01.2001. godine do 01.03.2006. godine tuženi prema platnim listama koje su uručene tužitelju obračunavao plaću u skladu sa potpisanim ugovorom o radu, a potpuno drugačije obračune i tako umanjene iznose tuženi je unosio u M4 obrasce, a zatim u platnim listama ručno ispravljao ranije obračunatu plaću, te dio iste koji je prikazan u M4 obrascima iskazao kao plaću, a razliku do obračunatog iznosa iskazao kao naknadu za topli

obrok, da je u periodu od 01.01.2001.g do 01.03.2006.g tuženi obračunao plaću tužitelju u skladu sa ugovorenim satnicom, te istu umanjivao po osnovu „negativne korekcije“, a koju je obračunao u visini maksimalnog neoporezivog toplog obroka za taj mjesec, pa na tako umanjenu plaću obračunao poreze i doprinose, a nakon umanjenja plaće i doprinosa tuženi vraćao tužitelju iznos „negativne korekcije“ plaće za taj mjesec kao naknadu za topli obrok na koju nije u obavezi plaćati dodatni porez. Prilikom obračuna mjesečnih plaća u spornom periodu tuženi stvarno obračunatu plaću isplaćivao na način da je na dio obračunate plaće obračunavao i uplaćivao pripadajuće poreze i doprinose, a na drugi dio obračunate plaće koji je umanjivao po osnovu „negativne korekcije“ i taj iznos isplaćivao kao topli obrok nije uplatio pripadajuće poreze i doprinose, te je time za taj iznos manje uplaćenih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje tužitelju umanjena bruto plaća i osnovica osiguranja. Postupajući na naprijed navedeni način tuženi je u spornom periodu ostao u obavezi u ime tužitelja uplatiti na ime pripadajućih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje iznos od 1.100,00 KM, a za koji iznos je tužitelju umanjen penzijski osnov za obračun visine starosne penzije. Nadalje u tužbi se navodi da obaveza tuženog za obračun, obustavu i uplatu doprinosa za PIO proizilazi iz odredaba člana 102, 119 i 121 Zakona o PIO FBiH, a pravo na sudsku zaštitu utvrđena je odredbama člana 113 Zakona o radu FBiH, pozivajući se na naprijed navedene odredbe Zakona o PIO i Zakona o radu koje ujedno predstavljaju i pravni osnov tužbenog zahtjeva tužitelja, temeljem kojeg tužitelj predlaže sudu da nakon provedenog dokaznog postupka donese presudu kojom će obavezati tuženog da tužitelju na ime doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za period od 01.01.2001. godine do 28.02.2006. godine uplati novčani iznos od 1.100,00 KM, potražujući i troškove postupka zajedno sa zakonskom zateznom kamatom na troškove postupka, u skladu sa troškovnikom koji je sastavni dio tužbe. Tužitelj je tokom postupka u cijelosti ostao kod navoda iz tužbe, s tim što je u skladu sa nalazom vještaka ekonomske struke preinačio tužbeni zahtjev koji glasi kao u izreci presude, a koju preinaku u pogledu visine je sud dozvolio u skladu sa članom 57 stav 4. tačke 1 ZPP-a FBiH, kojem preinačenju tužbenog zahtjeva se tuženi nije protivio u procesnom smislu, a imajući u vidu da je isti preinačen u skladu sa nalazom i mišljenjem vještaka, s tim što je predložio da sud odbije za mjesece u kojima nije dokazan osnov, niti visina „negativne korekcije“, te da izvrši kompenzaciju troškova. U završnom izlaganju punomoćnik tužitelja je predložio, da sud u cjelosti usvoji konačno opredijeljeni, tj. preinačeni tužbeni zahtjev tužitelja, imajući u vidu da je tokom postupka nesporno dokazan kako osnov, tako i visina tužbenog zahtjeva, a što nedvosmisleno slijedi iz nalaza vještaka ekonomske struke i obaveže tuženog da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom na troškove postupka, opredijeljene na ročištu za glavnu raspravu.

U odgovoru na tužbu – pismenom podnesku od 02.06.2005. godine, tuženi osporava u cijelosti tužbu i tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan te ističe prigovor zastare potraživanja, navodeći da se po mišljenju tuženog radi o neurednoj tužbi na način da je nejasno da li tužitelj traži uplatu doprinosa po osnovu plaće koja je isplaćena ili po osnovu umanjene plaće ili uplatu doprinosa na ime isplaćenog toplog obroka, te da tužitelj uz tužbu nije dostavio nijedan dokaz kojim bi dokazao osnovanost iznesenih navoda iz tužbe, smatrajući je neurednom, jer tužitelj nije dostavio nikakve dokaze za period od 01.01.2004. do 28.02.2006.g, a kojima dokazuje navode da je tuženi obračunavao plaću u platnim listama prema ugovoru o radu, a potpuno druge umanjene iznose plaće unosio u M4 obrasce, da za period od 01.03.2005.g navodi da je u radnom odnosu kod tuženog, a potražuje razliku doprinosa od 02.01.2004.g. Nadalje se ističe da je tuženi u periodu koji je predmet tužbenog zahtjeva na isplaćenu plaću izvršio obračun i uplatu doprinosa u skladu sa tada važećim odredbama Zakona o doprinosima FBiH, dakle da je tuženi izvršio obračun i prema obračunu isplatio plaću i obračunao doprinose prema isplaćenoj plaći, da ukoliko je tužitelj smatrao da je njegovo pravo povrijeđeno u pogledu visine plaće i da takva plaća nije u skladu sa ugovorom u radu i drugim propisima isti je mogao tada tražiti zaštitu svojih prava, a što nije učinio, te tuženi smatra da je njegovo pravo

da traži eventualnu razliku plaće i uplatu doprinosa zastarilo, dakle tuženi ističe prigovor zastare potraživanja, a u skladu sa članom 295 i 369 Zakona o obligacionim odnosima, jer prestankom glavnog potraživanja prestaju i sporedna prava, pozivajući se i na član 115 Zakona o radu F BiH da pravo radnika na novčano potraživanje zastarjeva u roku od 3 godine. Dakle, tuženi navodi da je na iznose koji su isplaćeni kao plaća obračunao i uplatio doprinose, da su neosnovani navodi tužitelja da iznosi koji su isplaćeni kao topli obrok da je plaća, jer tuženi je u skladu sa Zakonom i GKU isplaćivao topli obrok te da ne postoji ograničenje u visini toplog obroka prema propisima koji su bili na snazi a ni prema propisima koji su sada na snazi, da tužitelj ne može po svojoj volji isplate toplog obroka tretirati kao plaću jer je tuženi jasno kroz obračune naveo koji je iznos plaća, a koji topli obrok, navodeći da ukoliko tužitelj nije bio zadovoljan takvim obračunom je mogao podnijeti tužbu nadležnom sudu, a što nije učinio i usaglasio se sa takvim obračunom, tako da je osporavanje obračuna zastario u skladu sa Zakonom o radu F BiH, a također ističe da pravo na uplatu doprinosa na ime PIO ima akcesoran karakter i zavisi od prava na isplatu plate, kao i od same isplate i visine plate, tako da se ne može posmatrati odvojeno, kako bi to htio prikazati prvostepeni sud. Polazeći od navedenog tuženi je predložio da sud tužbu i tužbeni zahtjev vrati tužitelju na uređenje, a ukoliko ne vrati da tužbeni zahtjev tužitelja odbije u cijelosti kao neosnovan i obaveže tužitelja da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u skladu sa troškovnikom koji je sastavni dio odgovora na tužbu. Tokom postupka, na održanom pripremnom ročištu, tuženi je putem punomoćnika ostao kod odgovora na tužbu, kao i istaknutog prigovora zastare potraživanja, te se protivio predloženom vještačenju po vještaku ekonomske struke, sa zadatkom kako je to postavio tužitelj smatrajući da isti izlazi izvan okvira tužbenog zahtjeva i da je protivan Zakonu o doprinosima, te Zakonu o PIO, a što se tiče preinačenog tužbenog zahtjeva tužitelja istom se nije protivio u procesnom smislu, imajući u vidu da je tužbeni zahtjev preinačen u skladu sa nalazom i mišljenjem vještaka, te predložio da sud odbije isti za mjesec u kojima nije dokazan osnov, niti visina „negativne korekcije“, a da se izvrši kompenzacija troškova. U završnom izlaganju tuženi je putem punomoćnika izjavio da iz provedenog dokaznog postupka slijedi da tužitelj nije dokazao kako pravni osnov, tako i visinu tužbenog zahtjeva, ponovno ističući prigovor zastare, pozivajući se odredbu člana 115 Zakona o radu FBiH, presudu Vrhovnog suda Republike Srpske broj: 1180 Rs 000626 10 Rev od 06.10.2010. godine, presudu Kantonalnog suda broj: 32 0 K 017994 17 Kžk od 23.03.2018. godine, članove 1, 4, 5, 6 i 11 Zakona o doprinosima F BiH, član 8 stav 1 tačke 8 Uputstva o načinu obračunavanja i plaćanja poreza na plaću, presudu Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 U 018656 18 U od 17.03.2020.g, član 7 i 11 Zakona o porezu na plaću, član 9, 10, 11, 16, 61, 82 i 83 Pravilnika o plaćama i drugim ličnim primanjima zaposlenika, član 34 GKU, te presudu Općinskog suda u Kaknju broj: 36 0 Rs 024427 13 Rs od 18.07.2014. godine, presudu Kantonalnog suda u Zenici broj: 36 0 Rs 024427 14 Rsž od 13.11.2013. godine, te posebno odluku o dopustivosti broj: AP-845/08, te je slijedom navedenog predložio da sud odbije tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan, te obaveže tužitelja da tuženom naknadi troškove postupka opredijeljene na ročištu za glavnu raspravu.

U toku dokaznog postupka izvedeni su dokazi uvidom i čitanjem u: Rješenje o FZ PIO/MIO KAS Tuzla broj 0001184227244-0 od 03.02.2012. godine, Odluka o isplati TO za mjesec mart 2002.godine br. 550/2002 od 23.04.2002.godine, uputstvo uz odluku broj 550/2002 od 23.04.2002.g broj 551/2002 od 24.04.2002.g, Presuda Kantonalnog suda Tuzla br. 32 0 K 017994 17 Kžk od 23.03.2018. godine i Nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke Jusufović Aide od 28.01.2026. godine, pa je sud nakon ovako provedenog dokaznog postupka i nespornih navoda stranaka donio odluku kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Među parničnim strankama nije bilo sporno da je tužitelj bio zaposlenik kod tuženog na neodređeno vrijeme sve do 2011.g, kada mu je prestao radni odnos, zbog sticanja uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju, a što proizilazi iz Rješenja o ostvarivanju prava na

starosnu penziju PZ PIO/MIO Kas Tuzla broj 1810-2730/11-1 od 03.02.2012. godine, u koji je sud izvršio uvid.

Među parničnim strankama je bilo sporno da li je tuženi na ime tužitelja za period 01.01.2001. godine do 01.03.2006. godine uplatio zakonom propisane doprinose za PIO/MIO.

Cijeneći od strane tuženog istaknuti prigovor neurednosti tužbe u kojem se navodi da je tužba nejasna, da je istu trebalo vratiti na uređenje, te da tužitelj uz tužbu nije dostavio nijedan dokaz za svoje tvrdnje iz tužbe, po ocjeni ovog suda isti je neosnovan iz razloga što tužitelj u skladu sa odredbama člana 77 ZPP-a FBiH može najkasnije na pripremnom ročištu iznijeti svoje činjenice na kojima zasniva svoj zahtjev i predložiti sve dokaze koje želi provesti tokom postupka, a što je isti i učinio na pripremnom ročištu i pojasnio svoje navode, te jasno obrazložio po osnovu čega potražuje uplatu doprinosa i na koje iznose, a svoje navode je dokazao i provedenim vještačenjem.

Prema podacima spisa slijedi da je tuženi, kao pravno lice i odgovorno lice tuženog, pravosnažnom presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 32 0 K 017994 17 Kžk od 23.03.2018. godine osuđen za produženo krivično djelo zloupotreba ovlasti u privrednom poslovanju, zbog toga što je svjesno kršio odredbu člana 11. Zakona o porezu na plaću i odredbu tačke 8. Uputstva o načinu obračunavanja i plaćanja poreza na plaću, na način što nije uplaćivao poreze i doprinose na naknadu za ishranu u toku rada (topli obrok) isplaćenu iznad iznosa od 2% prosječne mjesečne plaće u Federaciji u skladu sa Uredbom o naknadama, te je na taj način pribavio imovinsku korist.

Po ocjeni ovog suda tužbeni zahtjev tužitelja kojim traži uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje je u cijelosti osnovan, a što nedvojbeno proizilazi iz svih provedenih dokaza, a prije svega nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke Jusufović Aide od 28.01.2026. godine.

Prema nalazu i mišljenju vještaka ekonomske struke datom na osnovu materijalne dokumentacije kod tuženog i dokumentacije sadržane u spisu slijedi da je tužitelj u spornom periodu do 01.03.2002. godine obavljao poslove radnog mjesta " Kopač na dobivanju " u Rudniku „Mramor“, a u periodu od 01.03.2002. godine do 01.07.2005.g poslove radnog mjesta " Prvi kopač na komori " , a u periodu od 01.07.2005.g poslove radnog mjesta „Palioc mina“, da je u spornom periodu do 01.03.2002. godine osnovna plaća tužitelja iznosila od 219,80 KM, da je Aneksom broj 1 Ugovora o radu tužitelju određena osnovna plaća u iznosu 420 bodova počev od 01.03.2002. do 01.07.2005.g, a u periodu od 01.07.2005.g tužitelju je određena osnovna plaća u iznosu od 4,20 koeficijenta složenosti radnog mjesta, te da je tužitelj u spornom periodu do 01.07.2005. godine radio na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem po stopi od 12/18, a u periodu od 01.07.2005.g po stopi 12/17, da je tuženi donio odluku o utvrđivanju vrijednosti bona za topli obrok za 2001. godinu, dana 17.05.2001. godine, kojom je utvrdio vrijednost bona toplog obroka u 2001. godini za sve radnike u vrijednosti od 3,10 KM po izrađenoj nadnici, da je u obrazloženju uz odluku navedeno da će koristiti mogućnost isplate toplog obroka u skladu sa Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima rukovoditelja izvršnih organa vlasti u F BiH i službenika Federalnih ministarstava i drugih tijela federalne uprave, tj. 2% od prosječne plaće u Federaciji BiH, prema posljednjem objavljenom podatku Zavoda za statistiku, svi zaposlenici ostvaruju pravo na bon - obrok u toku rada u visini od 3,10 KM za svaku izrađenu nadnicu, a razlika između tog iznosa toplog obroka i prava do maksimalnog zakonom propisanog iznosa toplog obroka isplaćivat će se u skladu sa zakonskim mogućnostima kao dio plaće, da se prilikom obračuna plaće utvrđuje visina plaće za svakog zaposlenika kao i mogućnost isplate toplog obroka u novcu u skladu sa odlukom tuženog, da se izvršeni

obračun plaće za mjesec u kojem se koristi mogućnost isplate toplog obroka umanjuje za izračunati topli obrok, da je u periodu do marta 2006. godine tuženi svakog mjeseca donosio odluke o isplati toplog obroka na prethodno opisani način utvrđujući maksimalni neoporezivi iznos toplog obroka u svakom mjesecu po jednom danu (2% prosječne plaće u Federaciji BiH prema posljednjem objavljenom podatku Zavoda za statistiku), da je tuženi obračunavao plaću i naknadu toplog obroka u skladu sa navedenim odlukama, da je tuženi obračunao plaću tužitelju u spornom periodu u skladu sa ugovorenom satnicom, zatim istu umanjio po osnovu "negativne korekcije", a koja je obračunata u visini maksimalno neoporezivog toplog obroka za taj mjesec, pa na tako umanjenu plaću obračunao porez i doprinose, a nakon umanjenja plaće i obračuna doprinosa tuženi "vraća" tužitelju iznos "negativne korekcije plaće" za taj mjesec kao naknadu za topli obrok na koju nije u obavezi plaćati dodatni porez, te da je tuženi postupao u skladu sa donesenim Odlukama u spornom periodu. Vještak se u nalazu i mišljenju poziva na odredbe člana 11 Pravilnika o plaćama i drugim ličnim primanjima zaposlenika tuženog važećeg u spornom periodu prema kojem je osnovna plaća polazni osnov izražena u bodovima, vrijednost boda ovisi o rezultatima poslovanja, a visina vrijednosti boda donosi se mjesečno kroz odluke tuženog i služi kao polazni osnov za obračun osnovne plaće zaposlenika. Vještak navodi da je u članu 14 istog Pravilnika utvrđeno da se osnovna plaća za sva radna mjesta kreće u rasponima koeficijenata složenosti radnih mjesta. Iz nalaza i mišljenja proizilazi da je tuženi vještaku dostavio godišnje kartone plaća za cijeli sporni period, da je tuženi obračunavao plaću tužitelju u periodu 2001. – 2006. godina u godišnjim kartonima prema ugovorenoj satnici, zatim istu umanjivao za „negativnu korekciju“ i utvrdio iznos plaće koji je unio u godišnje kartice i M4 obrasce, a zatim iznos "negativne korekcije" "vraća" tužitelju prikazujući je kao novčanu naknadu za topli obrok, a koja se obračunavala u visini maksimalnog neoporezivog toplog obroka za taj mjesec, pa je na tako umanjenju plaću obračunavao porez i doprinose, a nakon umanjenja plaće i obračuna doprinosa tuženi "vraća" tužitelju iznos "negativne korekcije plaće" za taj mjesec kao naknadu za topli obrok, na koju nije u obavezi plaćati dodatni porez. Vještak je na dio plaće tužitelja u spornom periodu koji je tuženi prikazao kao novčanu naknadu toplog obroka (tretiran je kao plaća tužitelja) izvršio obračun doprinosa po važećoj stopi doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (preračunata stopa na neto 35,294%), te dodatni doprinos po stopi 6% na bruto plaću, dakle vještak je za čitav sporni period za svaku godinu tabelarno prikazala obračunatu plaću u godišnjim kartonima prema Ugovorima o radu prije umanjenja po osnovu "negativne korekcije", dio tog obračunatog iznosa nakon umanjenja po osnovu "negativne korekcije" koji je tretiran kao neto plaća i unesen u godišnje kartone i predstavlja osnovicu za doprinose, te dio plaće koji je tuženi obustavio kao "negativnu korekciju" i za koji nije uplatio doprinose, te u konačnici, vještak navodi da doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje koji nisu uplaćeni na ime tužitelja za sporni period, te dodatni doprinos po stopi 6% na bruto plaću za period od 01.01.2001. godine do 01.03.2006.g, iznose 3.264,19 KM (doprinosi PIO/MIO) + 816,04 KM (dodatni doprinos), što ukupno iznosi 4.080,23 KM.

Sud je u cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje vještaka kao potpun i jasan, dat u skladu sa pravilima struke, cijeneći da ni punomoćnici parničnih stranaka nisu imali primjedbi, niti prigovora na nalaz i mišljenje vještaka, a niti pitanja za vještaka radi pojašnjenja nalaza, kao i činjenicu da tuženi nije dokazima osporio tačnost nalaza i mišljenja vještaka.

Odredbom člana 68. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", broj 43/99, 32/00 i 29/03), koji je važio u spornom periodu, propisano je da se plaće zaposlenika utvrđuju kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu, a odredbom člana 69. istog Zakona propisano je da se kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu utvrđuju najniže plaće, te uvjeti i način njenog usklađivanja, te da poslodavac kojeg obavezuje kolektivni ugovor ili pravilnik o radu ne može zaposleniku obračunati i isplatiti plaću manju od plaće utvrđene kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu. Shodno odredbi člana 70. stav

2. Zakona o radu, prilikom isplate plaće poslodavac je dužan zaposleniku uručiti pismeni obračun plaće, a ova obaveza poslodavca je propisana i odredbama člana 3. Općeg kolektivnog ugovora za teritoriju Federacije BiH (Službene novine Federacije BiH broj 19/00), odnosno odredbama člana 6 stav 4 Općeg kolektivnog ugovora za teritoriju Federacije BiH (Službene novine Federacije BiH, broj 54/05). Poslodavac je dužan uručiti pismeni obračun bruto i neto plaće prilikom njene isplate. Poslodavac ne može isplatiti plaću zaposleniku bez obračunatih doprinosa utvrđenih Zakonom i zaposleniku se isplaćuje plaća po odbitku obaveznih doprinosa koji se i iskazuju u obračunu.

Osim značaja za njihovu egzistenciju, isplaćena plaća za zaposlenike, ima značaj i u pogledu ostvarivanja njihovih daljnjih prava, obzirom da opredjeljuje osnovicu za utvrđivanje penzije u smislu odredbi Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, i ukoliko doprinosi nisu uplaćeni zaposlenik ne može ostvariti prava koja mu pripadaju ili ih može samo djelimično ostvariti.

Po ocjeni ovog suda, tuženi nije imao zakonskog uporišta da nakon obračuna plaće, dio iskaže kao odbitak i isplati kao naknadu za topli obrok, čime je tužitelju umanjio osnovicu za utvrđivanje penzije, obzirom da se primanja po osnovu naknade za topli obrok ne uzimaju u obzir za utvrđivanje penzijskog osnova u skladu sa odredbom člana 43. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (Službene novine Federacije BiH, broj 29/98 - 59/06), te su navodi tuženog isticani tokom cijelog postupka, a kojim navodima je tuženi nastojao osporiti osnovanost tužbenog zahtjeva tužitelja, kao i nepostojanje pravnog interesa tužitelja po mišljenju ovog suda, neosnovani, obzirom da tužitelj kao bivši zaposlenik tuženog ima pravo da kondemnatornom tužbom pred nadležnim sudom potražuje uplatu doprinosa za PIO ukoliko smatra da mu tuženi kao poslodavac nije uplaćivao i obračunavao doprinose na isplaćena lična primanja i to kako za vrijeme dok je u radnom odnosu kod poslodavca, tako i nakon ostvarivanja prava na penziju, a što je upravo konkretan slučaj.

Obzirom da je tuženi u skladu sa svojim odlukama, dio obračuna plaće tužitelja pretvarao u neoporezivu naknadu toplog obroka do maksimalnog iznosa, te time umanjivao osnovicu za obračun doprinosa na plaću, to se dio plaće tužitelja u spornom periodu, koji je tuženi prikazao kao novčanu naknadu toplog obroka ima tretirati kao plaća i na taj dio plaće, tuženi je dužan uplatiti doprinose po tada važećoj stopi doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Također, odredbama Zakona o doprinosima („Službene novine F BiH“, broj 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/ 08) koje se primjenjuju za utuženi period članom 1. je propisano da sistem obaveznih doprinosa čine doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, članom 4. stav 2. tačka 2. da se doprinosi obračunavaju i plaćaju na isplaćena lična primanja na teret poslodavca, članom 6. tačka 1. da osnovicu doprinosa iz člana 4. stav 2. tačka 1. ovog zakona čini plaća zaposlenog zaposlenika, rukovodnog zaposlenika i pripravnika, dok je članom 11. stav 1. propisano da uplatu doprinosa za obveznika doprinosa iz člana 4. stav 2. ovoga zakona vrši isplatilac plaće i drugih primanja - rezident Federacije Bosne i Hercegovine - prilikom svake isplate.

Slijedom navedenog, a imajući u vidu nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke, sud je obavezao tuženog da tužitelju uplati doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje za sporni period, a imajući u vidu odredbe člana 117 i 117a. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („ Službene novine F BiH “, br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06 i 4/09), a u vezi sa članom 11 stav 1 tačka a) Zakona o doprinosima F BiH („Službene novine F BiH” br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15 i 104/16), a prema kojoj odredbi isplatilac plaće doprinose obračunava pri obračunu plaće i isti se isplaćuju na plaće, naknade plaća i druga lična primanja zaposlenika po osnovu redovnog rada i izvan redovnog rada, te se isti plaćaju

pri isplati plaće i primanja. Tuženi je u skladu sa svojim Odlukama, dio obračunate plaće tužitelja pretvarao u neoporezivu naknadu toplog obroka do maksimalnog iznosa, te time umanjivao osnovicu za obračun doprinosa na plaću tužitelja, pa se dio plaće tužitelja u spornom periodu, koji je tuženi prikazao kao novčanu naknadu toplog obroka ima tretirati kao plaća tužitelja i na taj dio plaće tuženi je dužan da uplati doprinose po tada važećoj stopi doprinosa za PIO/MIO, a kako je to sud i usvojio u izreci presude i koji iznos pripadajućih doprinosa je utvrđen provedenim vještačenjem, te iz tog razloga nije prihvatljivo pozivanje tuženog u pogledu tumačenja odredbi Zakona o porezu na plaće, odredbi Uputstva o načinu obračunavanja i plaćanja poreza na plaće, odredbi Pravilnika o plaćama i drugim ličnim primanjima zaposlenika kojima je regulisana isplata naknada po osnovu toplog obroka i isplata plaća, Zakona o doprinosima, te odredbi Zakona o radu.

S obzirom da je tuženi preinačio tužbeni zahtjev, te po ocjeni ovog suda povukao dio tužbenog zahtjeva i to za mjesec januar, maj, juni i decembar 2001. godine, te januar, februar 2002. godine, te februar, mart, april 2003. godine, a tuženi je predložio da sud odbije tužitelja za navedene mjesece obzirom da isti nije dokazao osnov niti visinu „negativne korekcije“ za te mjesece, tj protivio se povlačenju za ovaj period, to je sud odbio tužitelja za ovaj period, jer iz nalaza vještaka ekonomske struke proizilazi da u ovom periodu tuženi nije tužitelju isplaćivao „negativnu korekciju“.

Po ocjeni ovog suda neosnovan je istaknuti prigovor zastare potraživanja na ime doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, gdje se tuženi poziva na odredbe članova 295 i 369 Zakona o obligacionim odnosima, te član 115 Zakona o radu F BiH, pozivajući se na presudu Kantonalnog suda u Tuzli broj: 03 0 U 018656 18 U od 17.03.2020. godine, a ovo iz razloga što potraživanje uplate doprinosa za PIO ne zastarijeva, kako je to regulisano izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju FBiH (član 3) iz 2006. godine, te shodno i odredbi člana 3 stav 2 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju FBiH („Sl. novine FBiH“, broj 2/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12), a koji je bio na snazi za utuženi period, a kojom odredbom je propisano da prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ne mogu zastarjeti i na čiju primjenu je bilo ukazano u rješenju Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-08-000135 od 12.11.2009. godine kroz izneseni stav da se ova zakonska odredba tiče i uplate doprinosa kao preduslova za ostvarivanje iz prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, a u koje spada i pravo na penziju, dok je odredbom člana 101 stav 2 istog Zakona propisano da osiguranik, odnosno lica iz člana 60 Zakona imaju pravo tužbom pred nadležnim sudom pokrenuti postupak protiv poslodavca ukoliko poslodavac ne uplati doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje u skladu sa Zakonom. Tuženi je isplatio tužitelju sporne iznose iskazane kao “ negativna korekcija “, ali ih nije tretirao kao dio plaće, nego kao topli obrok, te se ne može govoriti ni o zastari u smislu da nisu obračunati i isplaćeni iznosi na koje je potrebno uplatiti doprinose pa da bi se govorilo o zastari u odnosu na ta potraživanja, te eventualno vezano za doprinose kao akcesorna potraživanja i o zastari istih, a kako to pogrešno tumači tuženi pozivanjem na odredbe Zakona o obligacionim odnosima (“ Sl. list SFRJ”, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, “Sl. list R BiH”, broj 2/92, 13/93 i 13/94, “ Sl. novine F BiH”, broj 29/03 i 42/11), te je neosnovano pozivanje na odredbe člana 295 pomenutog Zakona obzirom da obaveza uplate doprinosa nije ispunjena kao i činjenicu da potraživanja doprinosa PIO ne mogu zastarjeti, kao što se tuženi neosnovano poziva i na naprijed navedeni član 115 Zakona o radu F BiH iz naprijed navedenih razloga, odnosno imajući u vidu da su iznosi “ negativne korekcije “ obračunati i isplaćeni, a pogrešno tretirani kao topli obrok, kao i činjenicu da potraživanja doprinosa ne zastarijevaju.

Po ocjeni ovog suda u skladu i sa novim Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju F BiH (“Sl. novine F BiH”, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 13/2018 i 93/2019 - odluka Ustavnog suda 90/2021 i 90/2021 od 09. novembra. 2021. godine i

19/2022) radnik ima pravo tužbom zahtijevati naplatu doprinosa za PIO, te ima pravo tražiti da mu se pravilno obračunaju doprinosi na dio plaće koji je tuženi pogrešno tretirao kao topli obrok, jer je riječ o pravu koje mu je priznato Zakonom o doprinosima F BiH i Zakonom o PIO, koje za njega nastaje danom zaključenja ugovora o radu i koje je direktna obaveza poslodavca nastala zaključenjem ugovora o radu. O navedenom se izjasnio i Vrhovni sud F BiH u odluci broj 43 0 Rs 180349 20 Rev od 28.01.2021. godine. Nadalje, imajući u vidu odredbu člana 113 Zakona o radu FBiH („Sl. novine F BiH“, broj 26/16) koja propisuje da u ostvarivanju pojedinačnih prava iz radnog odnosa radnik može zahtijevati ostvarivanje tih prava kod poslodavca, pred nadležnim sudom i drugim organima, u skladu sa ovim zakonom, jasno je da postoji aktivna legitimacija na strani tužitelja za podnošenje tužbe u konkretnoj pravnoj stvari.

Tužitelj svoj interes za podnošenje tužbe temelji na odredbama Zakona o doprinosima Federacije BiH („Sl. novine F BiH“, broj: 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15 i 104/16) te ima pravo tražiti da se pravilno obračunaju doprinosi na dio plaće koje je tuženi pogrešno tretirao kao topli obrok, odnosno tužitelj kao bivši zaposlenik tuženog ima pravo da kondemnatornom tužbom pred nadležnim sudom potražuje uplatu doprinosa za PIO, ukoliko smatra da mu tuženi kao poslodavac nije uplaćivao i obračunavao doprinose na isplaćena lična primanja i to ne samo za vrijeme dok je u radnom odnosu kod poslodavca, nego i nakon ostvarivanja prava na penziju, pa su neosnovani navodi tuženog da ne postoji pravni interes tužitelja za podnošenje tužbe u ovoj pravnoj stvari.

Tuženi se neosnovano poziva na odluku Ustavnog suda broj AP 845/08 obzirom da se ne radi o istom činjeničnom stanju u presudama povodom kojih je podnesena apelacija, jer su tužitelji u istima tražili naknadu materijalne štete na ime razlike penzije, a što se tiče pozivanja na odluke drugih sudova, odluke sudova iste instance, niti odluke Kantonalnog suda, ne obavezuju ovaj sud u pogledu zauzetog stava, a posebno u situaciji kada je sud utvrdio činjenično stanje shodno kojem tužitelj ima pravo tražiti da se na isplaćeni iznos „ negativne korekcije „ izvrši uplata doprinosa.

Neosnovano je pozivanje tuženog na zapisnik o inspekcijskom pregledu Porezne uprave, obzirom da isti ne sadrži konkretna utvrđenja relevantna i vezana za potraživanja tužitelja u ovoj pravnoj stvari, odnosno isti nije od uticaja na drugačiju odluku ovog suda.

Sud je cijenio i ostale provedene dokaze, kao i navode stranaka, ali ih nije posebno obrazlagao imajući u vidu činjenicu da isti nisu od uticaja na drugačiju odluku suda, a imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje i naprijed citirane zakonske odredbe.

Odluku o troškovima parničnog postupka sud je donio primjenom odredaba člana 386 stav 1, člana 387 i člana 396. stav 1, 2 i 3 Zakona o parničnom postupku, te u skladu sa ranije važećom Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata FBiH (član 12. i 13. Tarife) i označenoj vrijednosti spora u tužbi (1.100,00 KM), a koji troškovi se sastoje od troškova na ime sastava tužbe po punomoćniku-advokatu u iznosu od 240,00 KM, za zastupanje tužitelja po punomoćniku na pripremnom ročištu i ročištu za glavnu raspravu , u iznosima od po 520,00 KM, u skladu sa važećom Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Sl. novine FBiH“, br. 43/2025 i 45/2025), te na ime troškova vještačenja iznos od 250,00 KM, što ukupno iznosi 1.530,00 KM, koje troškove je sud kao opravdane dosudio tužitelju.

Sud je dosudio tužitelju zakonsku zateznu kamatu na troškove parničnog postupka počev od dana donošenja presude, pa do konačne isplate, shodno članu 277 stav 1 Zakona o obligacionim odnosima.

Sud nije prihvatio prijedlog tuženog da se izvrši kompenzacija troškova parničnog postupka, obzirom da je tužitelj odbijen za 9 mjeseci, jer se u konkretnom slučaju donošenje odluke o troškovima postupka zasniva na odredbama člana 386. stav. 1. ZPP-a, iz čije sadržine i smisla slijedi, da stranka koja u cijelosti izgubi parnicu, dužna je da protivnoj stranci naknadi troškove postupka, a ovo iz razloga što je tužitelj u tužbi zahtijevao uplatu doprinosa za PIO za period od 01.01.2001.g do 28.02.2006.g u iznosu od 1.100,00 KM, kao glavni zahtjev, koji je preinačio na iznos od 4.080,23 KM, sa kojim je uspio u cijelosti. Pri tome, zbog okolnosti da u okviru utuženog perioda za pojedine mjesece (9 mjeseci) nisu utvrđeni manje uplaćeni doprinosi za PIO, za koje je sud tužitelja odbio, po ocjeni ovog suda nije bilo mjesta da se odluka o troškovima postupka zasnuje spram djelimičnog uspjeha tužitelja u parnici, a primjenom odredbe člana 386. stav 2. Zakona o parničnom postupku FBiH.

SUDIJA
Vesna Aleksić

POUKA:

Protiv ove presude može se izjaviti žalba Kantonalnom sudu u Tuzli u roku od 15 dana, računajući od prvog narednog dana od dana prijema presude. Žalba se podnosi putem ovog suda u dovoljnom broju primjeraka za sud i protivnu stranku.